

בש"פ 6310/22 - מדינת ישראל נגד שמעון יצחק אבוטבול, נהוראי סאלי ביטון, דוד חי ביטון, אברהם אביאל קרקולי

בבית המשפט העליון

בש"פ 6310/22

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבים: 1. שמעון יצחק אבוטבול
2. נהוראי סאלי ביטון
3. דוד חי ביטון
4. אברהם אביאל קרקולי

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ"ז באלול התשפ"ב (23.9.2022)

בשם המבקשת: עו"ד הדר פרנקל

בשם המשיב 1: עו"ד אלכס גאוסקין

בשם המשיב 2: עו"ד פאולה ברוש

בשם המשיב 3: עו"ד רן אבינועם

בשם המשיב 4: עו"ד רן קרויט

החלטה

1. בקשה ראשונה להארכת מעצר לפי סעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).
2. ביום 2.1.2022, הוגש כתב אישום נגד המשיבים 1-3. כתב האישום מייחס למשיב 1 חמש עבירות של החזקת סם שלא לצריכה עצמית וסחר בסם מסוכן. בנוסף מייחס כתב האישום למשיבים 2-3, עבירה אחת של החזקת סם שלא לצריכה עצמית וסחר בסם מסוכן. ביום 17.1.2022, הוגש כתב אישום נגד המשיב 4, המייחס לו 3 עבירות של החזקת סם שלא לצריכה עצמית וסחר בסם מסוכן. בשל העובדה שמדובר בכתבי אישום המתארים אותם האירועים, הוחלט ביום 31.1.2022 לאחד את הדיון בשני התיקים, ובהתאם לכך, הוגש כתב אישום מתוקן.
3. כתב האישום המתוקן מתאר 5 אירועים בעלי מסכת עובדתית דומה. בכל האירועים, פנה סוכן משטרה אל המשיב 1 לצורך רכישת סמים - ב-4 מקרים סמים מסוג קוקאין, במשקל כ-50 גרם בכל פעם, ובמקרה אחד סמים מסוג קנבוס, במשקל 939.44 גרם - ולאחר קביעת מקום מפגש לביצוע העסקה, הועברו לו הסמים, על-ידי אחד מהמשיבים 2-4, בתמורה לכסף. המשיב 4 היה מעורב ב-3 מהאירועים, ואילו המשיב 2 והמשיב 3 היו מעורבים באירוע אחד כל אחד.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה להארכת מעצרו של המשיב 4 עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 31.1.2022, נעתר בית המשפט המחוזי לבקשה. באשר לתשתית הראייתית נקבע, בהסכמת ב"כ המשיב 4, כי בשניים מהאישומים ישנן ראיות לכאורה. בנוסף נקבע, כי נוכח נסיבות ביצוע העבירה, לרבות סוג הסמים, כמות הסמים שהועברה, והתמורה הגדולה שהתקבלה בעדם - מסוכנותו של המשיב 4 היא ברמה גבוהה, ועל כן, אין מקום להכנת תסקיר מעצר בעניינו. המשיב 4 הגיש ערר על ההחלטה. ביום 28.2.2022 נעתרה השופטת ד' ברק-ארז לערר, וקבעה כי בהתחשב בגילו הצעיר של המשיב 4, ובהעדר עבר פלילי רלבנטי בעבירות סמים - יש מקום להגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו (בש"פ 1200/22 קרקולי נ' מדינת ישראל).
5. ביום 6.4.2022 הוגש תסקיר שירות המבחן. שירות המבחן התרשם כי קיים סיכון להישנות עבירות סחר בסמים מצדו של המשיב 4, ולא מצא כי יש בכוחה של חלופת המעצר שהוצעה על-ידו כדי לצמצם את הסיכון. משכך, לא המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב 4 לחלופת מעצר. בו ביום, דחה בית המשפט המחוזי את בקשתו של המשיב 4 להמיר את מעצרו בחלופת מעצר. זאת, בהתבסס על התסקיר השלילי שהוגש בעניינו, ועל העדר טעמים מיוחדים המצדיקים סטייה מהמלצת שירות המבחן.
6. גם בעניינם של המשיבים 1-3 הגישה המבקשת, יחד עם כתב האישום, בקשה להורות על מעצר עד תום ההליכים. ביום 7.2.2022, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד תום ההליכים. נקבע, כי המבקשת הניחה תשתית ראייתית לכאורית מספקת, וכי המסוכנות הנשקפת מהם היא ברמה גבוהה, מה שמצדיק את מעצרו עד תום ההליכים. בתוך כך, עמד בית המשפט המחוזי על חזקת המסוכנות החלה על מי שיש נגדו ראיות לכאורה בעבירות מהסוג שביצעו המשיבים 1-3, בפרט נוכח "סוג הסם שהחזיקו וסחרו בו ו[כמותו] הרבה", ו"חלקם הדומיננטי בשרשרת הפצת הסמים". בנוסף עמד בית המשפט המחוזי על העבר הפלילי המכביד שלחובת המשיבים, אשר כולל שתי הרשעות קודמות של המשיב 1 במגוון עבירות, לרבות בעבירות סמים וגניבה, שבגינן אף נדון למאסר של 12 חודשים; שלוש

הרשעות קודמות של המשיב 2 במגוון עבירות, לרבות עבירות סמים, הצתה וגניבה, אשר בגין נדון ל-7 חודשי מאסר; ושתי הרשעות קודמות של המשיב 3, בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש במסמך מזויף, זיוף ואי מניעת פשע, אשר בגין נדון לעונש מאסר בפועל של 45 יום. המשיבים 2-3 הגישו ערר על ההחלטה, וביום 3.3.2022 נעתר השופט ע' גרוסקופף לערר, והורה על הכנת תסקיר שירות המבחן בעניינם (בש"פ 1384/22 ביטון נ' מדינת ישראל).

7. ביום 24.4.2022 הוגשו תסקירי שירות המבחן. באשר למשיב 2, לא בא שירות המבחן בהמלצה על המרת מעצרו במעצר באיזוק אלקטרוני, אך המליץ לבחון את התאמתו להשתלבות בקהילה טיפולית סגורה לטיפול בהתמכרויות. המלצות דומות ניתנו גם לגבי המשיב 3. ביום 31.5.2022, קבע בית המשפט המחוזי כי נוכח נסיבות ביצוע המעשים; מסוכנותם של המשיבים 2 ו-3; והעדרן של נסיבות חריגות, המצדיקות את המשך בחינת חלופות המעצר, לרבות החלופה הטיפולית שעליה המליץ שירות המבחן, ההחלטה על מעצר עד תום ההליכים - בעינה עומדת. גם על החלטה זו הגישו המשיבים 2-3 ערר לבית משפט זה, וביום 6.7.2022 התקיים דיון בערר. לאחר שמיעת הערות בית המשפט, הודיעו המשיבים 2-3 כי אינם עומדים עוד על הערר, והוא נדחה (בש"פ 4351/22 ביטון נ' מדינת ישראל).

8. לקראת חלוף תשעה חודשים ממועד הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת לבית משפט זה בקשה להארכת מעצרו של המשיבים לפי סעיף 62(א) לחוק המעצרים. בנימוקי הבקשה, ובדיון שהתקיים ביום 23.9.2022, עמדה ב"כ המבקשת על התקדמות ההליכים בתיק, וציינה כי בתקופת המעצר המבוקשת צפוי המשפט להתקדם "באופן משמעותי". בנוסף טענה ב"כ המבקשת, כי חומרת העבירות המיוחסות למשיבים, ועברם הפלילי, מלמדים על מסוכנותם, ועל "חוסר מורא מן החוק ונטייה להפרת הוראות בית משפט", מה שמצדיק את הארכת מעצרו.

9. באי-כוחם של המשיבים, מנגד, ביקשו לדחות את הבקשה. ב"כ המשיב 1 טען כי בתיק אחר המתנהל בעניינו של המשיב 1, המליץ שירות המבחן על שחרורו לחלופה טיפולית. לשיטתו, המלצה זו מטה את נקודת האיזון גם בתיק הנוכחי, ובהתאם לכך, יש להורות כהמלצת שירות המבחן גם בהליך דנן. ב"כ המשיב 2 טען, בין היתר, כי חלקו של המשיב 2 באירועים קטן ביחס למשיבים האחרים, וכי בהתחשב בהמלצת שירות המבחן לבחון את שחרורו לחלופה טיפולית, ובעובדה שטרם החלו דיוני ההוכחות בתיק - השתנתה נקודת האיזון, ויש מקום לבחון בשנית את שחרורו לחלופה טיפולית. ב"כ המשיב 3 טען גם הוא, כי חלקו של המשיב 3 באירועים קטן משל האחרים. כמו כן נטען, כי בהתחשב בכך שעברו הפלילי של המשיב 3 אינו כולל עבירות סמים, ונוכח המלצת שירות המבחן - שניתנה לפני כ-6 חודשים - לשחררו לחלופה טיפולית, יש להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר עדכני בעניינו, ולהחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי, כדי שיורה על שילובו בקהילה טיפולית סגורה. ב"כ המשיב 4 טען כי התסקיר בעניינו הוגש לפני כ-6 חודשים, ועל כן, אינו משקף את מצבו הנוכחי. משכך, ובהתחשב בעובדה שלמשיב 4 אין עבר פלילי, נטען כי יש להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר עדכני גם בעניינו.

10. למקרא הבקשה, לאחר עיון בנימוקיה, ולמשמע דברי ב"כ המבקשת וב"כ המשיבים בדיון לפני, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. כידוע, בבואנו לבחון בקשה להארכת מעצר מעבר ל-9 חודשים, עלינו לאזן בין חזקת החפות של הנאשם, וזכותו לחירות, לבין האינטרס בשמירה על בטחון הציבור ועל תקינות ההליך הפלילי. בתוך כך, עלינו לבחון, בין היתר, את מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם; את קצב ההתקדמות של ההליך העיקרי; את החשש מפני שיבוש הליכי משפט, ואת תקופת השהייה במעצר (ראו למשל: בש"פ 4659/14 מדינת ישראל נ' אלימלך, פסקה 14 (31.7.2014)).

11. העבירות המיוחסות למשיבים חמורות עד מאוד, ומקימות, כידוע, עילת מעצר סטטוטורית (סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים). עבירות מסוג זה מחייבות, ככלל, מעצר עד תום ההליכים, למעט במקרים חריגים, שבהם מתקיימות נסיבות יחודיות המצדיקות את שחרור הנאשם לחלופת מעצר, ובלבד שיש בחלופת המעצר כדי להפחית את המסוכנות הנשקפת מהנאשם, במידה המניחה את הדעת (ראו למשל: בש"פ 4036/22, מדינת ישראל נ' נסיבוב, פסקה 7 (15.6.2022)). המקרה שלפנינו אינו בא בקהלם של אותם מקרים. תחילה אציין, כי מב"כ המבקשת נמסר כי פרשת התביעה צפויה להסתיים במסגרת תקופת המעצר הנוכחית, מה שמטה את הכף לטובת הארכת המעצר; קל וחומר, משמדובר בהארכת מעצר ראשונה של המשיבים. באשר למשיב 1, נוכח עברו הפלילי, ובהתחשב בכך שהוא מואשם ב-5 עבירות של סחר בסם מסוכן, אשר בכולן מילא תפקיד מרכזי - מסוכנותו אינה מוטלת בספק. אמנם, במסגרת תיק אחר, המליץ שירות המבחן על שחרורו לחלופה טיפולית, אולם נוכח חומרת האישומים נגדו בתיק הנוכחי - אין בכך כדי להטות את הכף לטובתו, ולשנות את נקודת האיזון. לגבי המשיב 4, אמנם אין לחובתו עבר פלילי רלבנטי, אולם כפי שציינה ב"כ המבקשת, היקף האישומים נגדו - הכולל 3 עבירות של סחר בסם מסוכן - מעיד כי רמת מעורבותו באירועים המתוארים בכתב האישום, גבוהה ביותר. משכך, ובהתחשב גם בתסקיר השלילי שהוגש בעניינו לפי 6-חודשים, אין מקום להורות בשלב זה על עריכת תסקיר נוסף בעניינו, ולבחון את שחרורו לחלופת מעצר.

12. באשר למשיבים 2 ו-3, אכן, חלקם באירועים המתוארים בכתב האישום, קטן משל המשיבים 1 ו-4, ושירות המבחן אף המליץ על בחינת התאמתם להשתלבות בקהילה טיפולית סגורה. יחד עם זאת, חרף המלצת שירות המבחן, החליט בית המשפט המחוזי כי אין מקום לבחון את שחרורם לחלופת מעצר. החלטה זו אף עברה, כאמור, תחת שבט ביקורתו של בית משפט זה, בהחלטה שניתנה לפני פחות מ-3 חודשים. משכך, ובהתחשב במכלול הנסיבות שפורטו לעיל - בדגש על חומרת העבירות, עברם הפלילי המכביד, וקצב התקדמות ההליך - לא מצאתי כי נקודת האיזון השתנתה, באופן שיש בו כדי להצדיק את שחרור המשיבים 2 ו-3 לחלופת מעצר בקהילה טיפולית.

13. מעצרים של המשיבים 1-3 מוארך אפוא ב-90 ימים, החל מיום 2.10.2022, או עד למתן פסק דין בת"פ 36170-01-22 ובת"פ 786-01-22, לפי המוקדם. מעצרו של המשיב 4 מוארך גם הוא ב-90 ימים, החל מיום 16.10.2022, או עד למתן פסק דין בתיק האמור.

ניתנה היום, ד' בתשרי התשפ"ג (29.9.2022).

ש ו פ ט